

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
URZĄD OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel./Fax (0-32) 255-26-47, Tel./Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn.22.07.2003r.

RKT-561/04/03/MF

DECYZJA Nr RKT- 27/2003

Na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 z późn. zm.)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

odmawia się wszczęcia postępowania antymonopolowego na wniosek Centrum Projektów Regionalnych – Inwestor S.A. ul. Aleja Roździeńskiego nr 188 40-203 Katowice, w sprawie uznania za ograniczającą konkurencję praktyki polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku przez AQUA S.A. z siedzibą w Bielsku – Białej poprzez przyjmowanie na własność sieci wodno – kanalizacyjnych od inwestorów, którzy we własnym zakresie wykonali te sieci, za zapłatą ceny rażąco niskiej w porównaniu do kosztów wykonania tych sieci, co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy i nakazania jej zaniechania.

Uzasadnienie

W dniu 30.06.2003r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej Organem Antymonopolowym) wpłynął wniosek Centrum Projektów Regionalnych – Inwestor S.A. z siedzibą w Katowicach (zwany dalej Wnioskodawcą) o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko AQUA S.A. z siedzibą w Bielsku – Białej pod zarzutem nadużywania pozycji dominującej na rynku, poprzez przyjmowanie na własność sieci wodno – kanalizacyjnych od inwestorów, którzy we własnym zakresie wykonali te sieci, za zapłatą ceny rażąco niskiej w porównaniu do kosztów wykonania tych sieci, co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (zwana dalej ustawą antymonopolową; karty nr 1-3).

W uzasadnieniu wniosku Wnioskodawca stwierdził, iż prowadzi działalność developerską w sektorze budownictwa jednorodzinne. W 1999r. nabył nieruchomość w Bielsku – Białej z rozpoczętą budową osiedla domów jednorodzinnych. W chwili nabycia nieruchomości osiedle nie miało zapewnionej dostawy wody i odbioru ścieków. Poprzedni właściciel nieruchomości wynegocjował ze spółką AQUA, że przejmie ona sieć wodno – kanalizacyjną na osiedlu zwracając 70 % poniesionych nakładów oraz uznając wierzytelności, co do pozostałych 30 % i zaspokoi te wierzytelności w drodze konwersji na kapitał zakładowy AQUA S.A.

Po przejęciu nieruchomości przez Wnioskodawcę spółka AQUA zaproponowała nowe warunki, zgodnie z którymi godziła się na przejęcie sieci za około 10 % ich wartości, alternatywnie proponując pozostawienie sieci na majątku Wnioskodawcy. Wnioskodawca prowadząc działalność developerską nie jest zainteresowany posiadaniem i administrowaniem

sieciami wodno - kanalizacyjnymi i uważa, że spółka AQUA jako jedyny profesjonalny podmiot na terenie Bielska – Białej zajmujący się dostawą wody i odbiorem ścieków powinien przejąć na swój majątek wybudowane sieci.

W dniu 23.10.2001r. Wnioskodawca zawarł ze spółką AQUA umowę o ustalenie ekwiwalentu za wybudowane sieci, jego zdaniem na rażąco niekorzystnych warunkach (karty nr 19-21). Po wejściu w życie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, która przewiduje przenoszenie własności sieci przez inwestorów na rzecz przedsiębiorstw wodno – kanalizacyjnych na zasadzie ekwiwalentności Wnioskodawca dążył do zmiany warunków umowy z dnia 23.10.2001r. Spółka AQUA odmówiła renegotjacji umowy i stwierdziła, że Wnioskodawca, jako alternatywę dla niekorzystnej dla niego umowy mógł wybrać zatrzymanie sieci na swoim majątku. W świetle powyższego Wnioskodawca uważa, że spółka AQUA dopuściła się stosowania praktyki ograniczającej konkurencję o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

Organ Antymonopolowy ustalił i zważył co następuje.

W dniu 23.10.2001r. Wnioskodawca zawarł z AQUA S.A. umowę nr 8/10/01, której przedmiotem jest ustalenie ekwiwalentu za wybudowaną przez Wnioskodawcę kanalizację sanitarną, deszczową oraz wodociąg wraz z przyłączami dla osiedla mieszkaniowego „Przygórze” w rejonie ulicy Startowej w Bielsku – Białej na podstawie projektu „Osiedle domków jednorodzinnych w Bielsku – Białej (...)” i włączoną do urządzeń AQUA S.A (karty nr 19-21).

Zgodnie z § 2 umowy sieci wodno – kanalizacyjne wybudowane przez Wnioskodawcę z chwilą podłączenia do sieci stanowiących własność spółki AQUA staną się jej własnością. AQUA S.A. z tytułu poniesionych przez Wnioskodawcę nakładów na budowę sieci wodno – kanalizacyjnych wypłaci mu ekwiwalent z tego tytułu określony w dalszej części umowy.

Pismem z dnia 10.03.2003r. Wnioskodawca zwrócił się do spółki AQUA o podwyższenie kwot określonych w w/w umowie z 23.10.2001r. dotyczących ekwiwalentu za wybudowane przez Wnioskodawcę sieci wodno – kanalizacyjne (karty nr 14-16). Propozycja nowego rozliczenia została zawarta w sporządzonym przez Wnioskodawcę Aneksie nr 1 do w/w umowy, który został przesłany spółce AQUA wraz z pismem z dnia 10.03.2003r. (karty nr 17-18). AQUA S.A. pismem z dnia 29.05.2003r. odmówiła podpisania Aneksu nr 1 (karty nr 12-13).

Artykuł 44 ustawy antymonopolowej stanowi, iż postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję może być wszczęte na wniosek lub z urzędu. Jednakże art. 85 ust. 1 w/w ustawy stanowi, iż Organ Antymonopolowy może odmówić wszczęcia postępowania jeżeli w sposób oczywisty z informacji zawartych we wniosku oraz posiadanych przez niego informacji wynika, iż nie naruszono zakazu określonego w art. 8 ustawy antymonopolowej. Jedną z przyczyn odmowy przez Organ Antymonopolowy wszczęcia postępowania antymonopolowego jest złożenie wniosku o wszczęcie takiego postępowania, po upływie terminu, o jakim mowa w art. 93 ustawy antymonopolowej, czyli po upływie terminu kiedy postępowanie mogło zostać wszczęte.

Artykuł 93 ustawy antymonopolowej stanowi, iż nie wszczyna się postępowania w sprawie praktyk ograniczających konkurencję, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania upłynął rok.

Przepisy o przedawnieniu zawarte w ustawie antymonopolowej mają na celu stabilizację stosunków gospodarczych i są instrumentami gwarantującymi pewność obrotu. Brak ich stwarzałyby sytuację niepewności przez nieograniczony czas zarówno przedsiębiorcom stosującym praktyki, podmiotom dotkniętymi nimi, a także innym uczestnikom rynku powiązanim z przedsiębiorcami stosującymi praktyki związkami gospodarczymi

(E.Modzelewska-Wąchal „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz”. TWIGGER Warszawa 2002r. str.307). Dopuszczenie możliwości realizowania roszczeń bez jakiegokolwiek ograniczenia w czasie prowadziłoby do sytuacji, w której strony pozostawałyby przez dziesiątki lat w niepewności co do swej sytuacji prawnej. Stanowisko takie jest utrwalone w linii orzeczniczej Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (poprzednia nazwa Sąd Antymonopolowy -vide wyroki tego Sądu: z dnia 25.09.2002r. sygn. akt XVII Ama 108/01; z dnia 19.06.2002r. sygn. akt Ama 96/01; z dnia 17.06.2002r. sygn. akt XVII Ama 100/01; z dnia 20.05.2002r. sygn. akt XVII Ama 91/01; z dnia 08.07.2002r. sygn. akt XVII Ama 71/01; z dnia 30.05.2001r. sygn. akt XVII Ama 80/00; z dnia 20.09.2000r. sygn. akt XVII Ama 74/99; z dnia 20.09.2000r. sygn. akt XVII Ama 89/99; z dnia 27.09.2000r. sygn. akt XVII 97/99).

Powyższy pogląd w całej rozciągłości podzielił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19.03.2003r. sygn. akt I CKN 81/01 odnosząc się co prawda do zapisów ustawy z dnia 24lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów – poglądy Sądu Najwyższego pozostają jednak aktualne, ponieważ zapisy o przedawnieniu zawarte w poprzednio, jak i aktualnie obowiązującej ustawie antymonopolowej są identyczne.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej nadużywanie pozycji dominującej na rynku polega na bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów.

Pierwszą i podstawową przesłanką określoną w art. 8 ust. 2 pkt 1 jest wymóg narzucenia kontrahentowi niekorzystnych dla niego rozwiązań. Jeżeli chodzi o narzucanie, to działanie to cechuje się jednostronnością i przymusem towarzyszącym jego wykonywaniu. Warunki są narzucane dzięki zajmowaniu przez danego przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku i wykorzystywanie jej w związku z posiadaną siłą rynkową.

Wnioskodawca zarzucił spółce AQUA stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez przyjmowanie na własność sieci wodno – kanalizacyjnych od inwestorów, którzy we własnym zakresie wykonali te sieci, za zapłatą ceny rażąco niskiej w porównaniu do kosztów wykonania tych sieci, co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

Analiza zarzutu Wnioskodawcy, świadczy o tym , że uważa on, iż spółka AQUA narzuciła mu rażąco niskie ceny zakupu sieci wodno – kanalizacyjnych w umowie nr 8/10/01 z dnia 23.10.2001r.

Analizując sprawę pod w/w zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej początek biegu terminu przedawnienia do wszczęcia postępowania rozpoczyna się najpóźniej w dacie zawarcia umowy, w której narzucone zostały określone warunki. Jedynie do czasu zawarcia umowy, można mówić o tym, iż warunki tej umowy były narzucane czyli, iż praktyka ta ma miejsce. Po zawarciu umowy nie można mówić już o „narzucaniu”, bowiem w tym czasie warunki stały się już treścią umowy. W dacie zawarcia umowy wystąpiły również jej skutki w postaci zobowiązań powstałych w majątku stron, a zwłaszcza podmiotu, któremu jej warunki zostały narzucone.

Tym samym o narzucaniu przez spółkę AQUA warunków umowy dotyczących rażąco niskich cen zakupu sieci wodno – kanalizacyjnych można mówić najpóźniej w dniu jej zawarcia, a nie w dniu odmowy podpisania przez AQUA S.A. aneksu zmieniającego niekorzystne dla Wnioskodawcy warunki tej umowy.

Zaproponowana przez Wnioskodawcę w przedłożonym aneksie nr 1 zmiana treści umowy, dotyczyła postanowień już obowiązujących od dnia 23.10.2001r., które jego zdaniem są dla niego niekorzystne. Tym samym zaproponowany przez Wnioskodawcę aneks, miał zmienić

niekorzystne dla niego warunki w/w umowy. Odmowa podpisania przez spółkę AQUA w/w aneksu nie stanowiła zatem próby narzucenia niekorzystnych warunków umowy, gdyż o ewentualnym narzuceniu niekorzystnych warunków umowy można mówić w dacie zawarcia przez AQUA S.A. umowy z Wnioskodawcą. Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż Wnioskodawca miał zatem najpóźniej w dacie zawarcia umowy, czyli narzucenia przez spółkę AQUA niekorzystnych dla niego treści (rażąco niska cena), pełną świadomość co do ewentualnego uciążliwego charakteru warunków zawartej umowy i jeśli czuł się pokrzywdzony, miał możliwość podjęcia działań chroniących jego prawa do 31.12.2002r. (vide wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego z dnia 27.09.2000r. sygn. akt XVII Ama 97/99).

W niniejszej sprawie umowa nr 8/10/01 z dnia 23.10.2001r. pomiędzy Wnioskodawcą a spółką AQUA została zawarta w dniu 23.10.2001r. Oznacza to, iż zgodnie z art. 93 ustawy antymonopolowej postępowanie antymonopolowe w sprawie zarzucanej przez Wnioskodawcę, AQUA S.A. praktyki ograniczającej konkurencję mogło zostać wszczęte do dnia 31.12.2002r. W sytuacji, gdy Wnioskodawca uważał, iż treść zawartej z AQUA S.A. umowy z dnia 23.10.2001r. jest dla niego niekorzystna, a zapisy w niej zawarte stanowią naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej, mógł złożyć wniosek o wszczęcie postępowania antymonopolowego w powyżej opisanej sprawie do dnia 31.12.2002r. Natomiast wniosek Wnioskodawcy o wszczęcie postępowania antymonopolowego w niniejszej sprawie przeciwko spółce AQUA, został złożony do organu antymonopolowego w dniu 30.06.2003r. czyli 6 miesięcy po upływie terminu, w którym postępowanie mogło zostać wszczęte. Dlatego też przedmiotowy wniosek, który wpłynął do Organu Antymonopolowego w dniu 30.06.2003r. został złożony po upływie terminu określonego w art. 93 w/w ustawy. Tym samym wniosek Wnioskodawcy dotyczący wszczęcia postępowania przeciwko spółce AQUA, jest bezprzedmiotowy. Wystąpienie przez Wnioskodawcę z żądaniem wszczęcia postępowania antymonopolowego przeciwko AQUA S.A., które nastąpiło po upływie terminu określonego w art. 93 ustawy antymonopolowej - co oznacza brak możliwości wszczęcia postępowania w w/w sprawie, nie przesądza o możliwości wystąpienia przez Wnioskodawcę z roszczeniem cywilnoprawnym do właściwego sądu powszechnego.

Artykuł 85 ust.1 stanowi, iż Prezes Urzędu może, w drodze decyzji odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z informacji zawartych we wniosku wynika, iż nie naruszono zakazu określonego w art. 8 ustawy antymonopolowej. Jak wykazano powyżej wniosek Wnioskodawcy dotyczący wszczęcia postępowania przeciwko AQUA S.A. jest bezprzedmiotowy, ponieważ został złożony po terminie o którym mowa w art. 93 ustawy antymonopolowej. Tym samym z informacji zawartych we wniosku w sposób oczywisty wynika, iż nie naruszono zakazu określonego w art. 8 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy. Dlatego też odmówienie na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy antymonopolowej, wszczęcia postępowania w powyżej opisanej sprawie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral